

Naturskyddsföreningen
Alvesta

FISKGJUSEN

Nr 37 Våren 2010

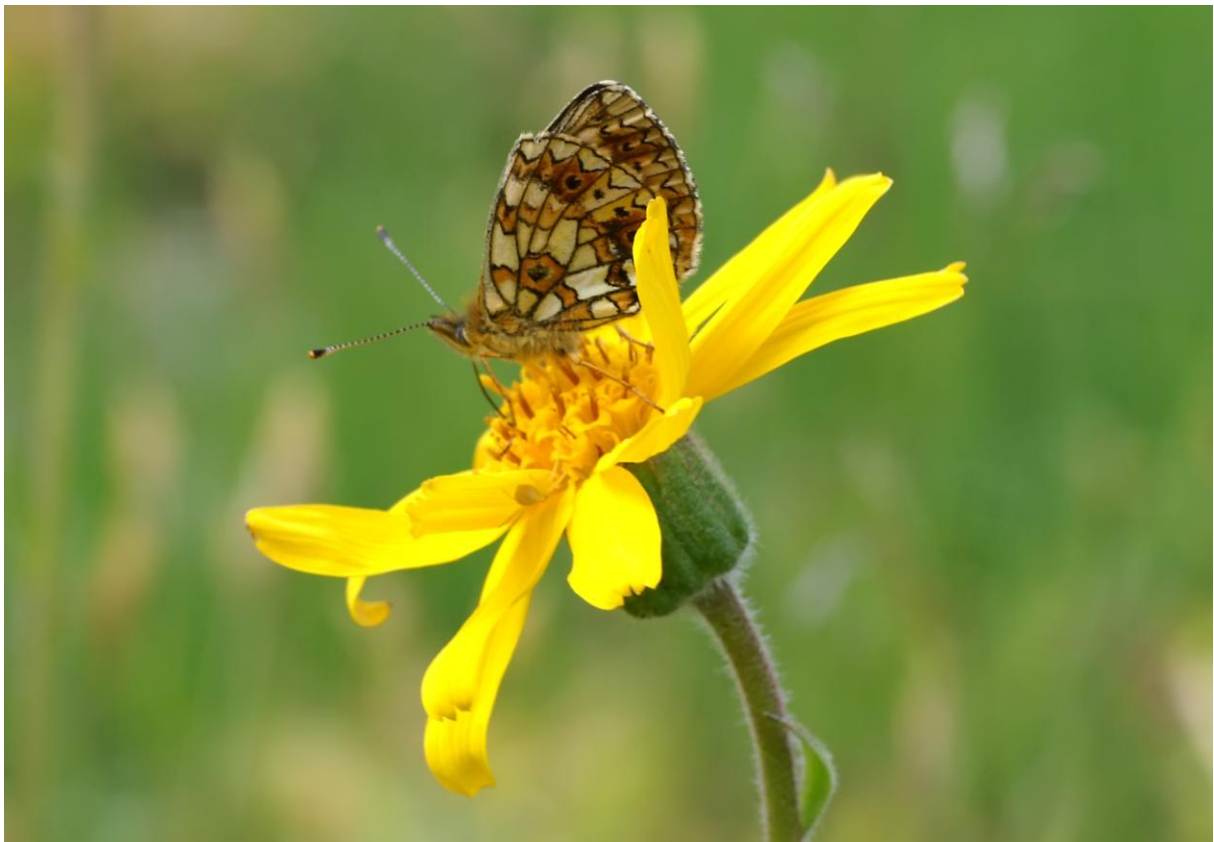
Vindkraftverk

Foto: Karin Sahlström

www.naturskyddsföreningen.se/alvesta

Pärlemorfjäril

Text och Foto: Ellen Flygare

När vintern är som mörkast har man nästan glömt hur en solgul slättergubbe ser ut, men den och många praktfulla fjärilar väntar runt hörnet, på andra sidan mars... Fjärilen på bilden tillhör underfamiljen pärlemorfjärilar, en ganska stor grupp fjärilar med 17 olika arter i Sverige. De förekommer över hela landet, från sydligaste Skåne och, mera sällsynt, i de alpina regionerna på ända upp emot 1000 m höjd! Gemensamt för dem är att de i larvstadiet oftast livnär sig på någon slags viol. För att kunna artbestämma dessa fjärilar behöver man kika på undersidan av deras vingar, vilka de håller upphöjda över ryggen i vila.

Den brunfläckiga pärlemorfjärilen har just en förhållandevis stor, brunsvart fläck ganska nära basen på bakvingens undersida. Arten förekommer allmänt på fuktiga platser i solsken, t ex på kärrängar, i kraftledningsgator och på ljunghedar. Som larv kan pärlemorfjärilen avgöra om den vill utvecklas till fjäril redan på sensommaren, vilket den gör om den har tillräckligt med föda. Är violerna få, väntar den dock till våren med sin förvandling. Vi människor har inte riktigt samma val, vi får glatt leva igenom alla vintermånader innan vi kan börja njuta av vårens och sommarens blommor. Även om vi också vi till viss del anlägger en slags pupp-attityd så här års...

Vårens program

Årsmöte

Onsdagen den 11 mars kl: 18.30

Välkomna till årsmöte ! Stämmohandlingar hålls i vanlig ordning. Det blir bildvisning och Bruno Bjärnberg berättar om länets klimat- och energistrategi. Vi bjuder på kvällsfika.

Plats: Jazzclubens lokaler Allbotorget No 6 Alvesta

Ansvarig: Maria Håkansson 073-040 38 90

Fagning i Bruntes Hage

Lördag den 27 mars kl 9-12

Lördag den 10 april kl 9-12

Kom och hjälp till en stund med att hålla Bruntes hage öppen och blommande. Vi räfsar, tar bort sly och fikar.

Ansvarig: Elisabeth Ebbesson 0472-13411

Länsstämma

Söndagen den 18 april

Plats: Folkets Hus i Hovmantorp

Efter ekologisk lunch blir det studiebesök på Tällekullen - en gård med anor från sent 1700-tal. Se vidare på länsförbundets hemsida www.naturskyddsföreningen/kronoberg.se

Klädbytar-dag

Lördagen den 24 april kl: 9-14

Plats: Folkets Hus i Alvesta

Har du kläder hemma som bara ligger där och tar plats, då ska du boka ett bord denna dag och bli av med sådant som är för litet eller som du inte använder längre och kanske hitta nya plagg till vårgarderoben. Det kommer att finnas ca 30 bord som man kan boka för 150kr/bordet.

Anmälan till Carina 070-32 99 611 först till kvarn....

Trädgårdsdag på Tyrolen

Söndagen den 25 april kl 11 - 15

Föredrag, försäljning av frö m.m., visning av något trädgårdshantverk.

Kontaktperson: Karin Sahlström tel 0472-10637

Exkursion Trollberget

Lördagen den 29 maj kl 10.00

Vi besöker Trollberget med bokskogen och gamla järnvägsbanken, Dolda fallet väster om Horgeboda kvarn och en promenad ut på Ulvåsen i Åsnen. Vi bjuder på citronfjärilar, gula svärdsiljor, hårklomossa, fiskgjusar och underbar bokskog med troll och grottor.

Vi träffas på parkeringen vid båthamnen i Hulevik. Kör 126:a via Lönashult (V.Torsås kyrka) och följ skyltar mot Hulevik. Hamnen ligger rakt fram när man kommer in byn. Ta med fika. Samåkning sker från Alvesta, vi träffas vid Folkets hus vid 9.30.

Terrängen är relativt lätt att gå, men det kan vara halt och lite fuktigt. Vi är ute ca. 4 timmar. Barn är välkomna.

Guider: Mats Runesson 0470-751066 och Per Darell 0472-12919

Slättergille i Bruntes hage

Lördag 14 augusti kl.9-13.00

Vi har liar och räfsor, vill du testa att slå med lie visar vi dig gärna. Vi bjuder på tilltugg. Välkomna stora som små. Är någon intresserad av att ta hand om höet som blir hör av er till Elisabeth.

Ansvarig: Elisabeth Ebbesson 0472-13411

Fladder musexkursion

Fredag 27 augusti kl 20.30

Vi pejlar in fladdermöss på några ställen i Alvesta kommun. Har vi tur får du kanske se några också. Samling Bruntes Hage i Alvesta. Kör förbi vattentornet så ligger det intill Blommagårdsområdet.

Guide: Per Darell 073-2519181.

Som vanligt kommer vårens program också finnas på vår hemsida

Ät potatis!

Text: Karin Sahlström

Vi äter allt mindre med potatis. Olika kostinriktningar som vill undvika kolhydrater avstår från att äta potatis. Unga människor i storstaden är enligt statistiken de som äter minst potatis. Potatisen måste skalas och tvättas och där ligger en del motstånd. (men nu kan vi köpa potatis färdig för grytan!) Potatissällskapet i Danmark (Kartoffelpartnerskabet) har en kampanj igång: Brug knolden!

Potatis är mer klimatvänligt än ris och pasta enligt de LCA - analyser (livscykelanalys = från jord till bord) kampanjen hänvisar till. Som främsta orsak till detta anges det förhållandevis stora skörden per ha. Dessutom är potatis nyttigt. Den är en viktig källa till vitamin C och kostfiber. Potatisen innehåller också många mineraler framförallt kalium. Ett annat argument är att potatis mättar bäst enligt ett måltidsförsök utan något fett.

Några potatisrätter har dock så hög fetthalt att det överskuggar de positiva näringsmässiga egenskaper hos potatisen.

Kokt potatis	0,3 gr fett / 100 gr
Pommes frites	19 gr fett / 100 gr
Potatiships	34 gr fett / 100 gr
Ugnsbakade potatisprodukter	3-10 gr fett / 100 gr (oftast mer då vattnet förångas i ugnen)

I potatiskampanjen säger man att om alla danskar över 18 år åt potatis varje torsdag istället för pasta eller ris kommer danskarna att spara 1900 ton CO₂. Och alltså ännu mer om vi svenskar också åt potatis på torsdagar – men då äter vi ju ärtsoppa, som är än mer klimatsmart!

I svenska Livsmedelsverkets Miljösmarta matval håller man med om att potatis orsaker lägst utsläpp av växthusgaser, medan ris orsakar störst utsläpp. Men jämfört med andra livsmedel har potatis, pasta och ris låg klimatpåverkan. Så fortsätt att fylla en stor del av tallriken med dessa livsmedel. Byt gärna ut ris mot matvete, matkorn m.m. Livsmedelsverket rekommenderar oss också att välja närproducerad potatis.

Potatis är tung att frakta och transportererna medför genom detta en hel del CO₂ utsläpp. Samtidigt vet vi sedan Naturskyddsföreningens potatiskampanj 2004 att

potatisen är en av våra mest bekämpande jordbruksgrödor. Anledning är att potatis är svårt att odla om man inte bekämpar bladmöglet med kemisk bekämpning. Ekologiskt odlad potatis ger mindre hektarskördar. Eftersom vi har 16 miljömål anser inte jag att vi bara kan se till ett – klimatmålet. Det gäller att ha koll på de andra målen också – såsom giftfritt miljö. Så försök att få tag på ekologisk lokalproducerad potatis. Med stor sannolikhet säljs sådan på Hållbara Blädinges Trädgårdsdag den 25 april på Tyrolen!

Recept

Text: Karin Sahlström

Potatissallad till 3-4 pers

1 kg potatis
1-2 dl grovhackad purjo
1-2 dl gröna ärtor
ca 1 dl urkärnade oliver (ekologiska är inte färgade)
1 msk kapris
1 dl morotsslantar
½ dl gräslök
Dressing: (använd inte allt – utom lagom!!)
2 dl rapsolja
1 dl äppelcidervinäger
2 msk senap (gärna söt)
lite salt och mald svartpeppar

Koka 1 kg potatis (en fast sort) och skala den medan den ännu är varm. Skär i hyggligt stora bitar. Blanda i en stor skål tillsammans med purjo och lika mycket frusen /eko/ärtor. Häll över den varma buljongen. Låt blandningen svalna lite.

Slå dressingen över den ljumna potatissalladen. Tillsätt oliver, kapris och tunna morotsskivor. Låt salladen svalna. Strax före serveringen - strö över klippt (gärna frusen) gräslök.

Servera gärna med stekt halloumi med fisksås och stekta blandade grönsaker.

FÄLTBIOLOGERNA

natur ungdomar miljö

Hej!

Är du naturintresserad och mellan 7 och 25 år, titta hit!

Jag vill försöka starta upp en fältbiologklubb i Växjö-Alvesta-trakten, och självklart ska Du vara med! Klubben kommer hålla på med fågelskådning, blommor, insekter, miljödemonstrationer och allt vad vi nu vill. Det viktiga är att vi ungdomar som är naturintresserade ska få en chans att träffa andra med samma intressen i vår egen ålder. När och hur ofta mm vi träffas bestämmer vi själva när vi samlat ihop ett gäng.

Tycker du att det verkar vara något för dig, så TVEKA INTE utan hör av dig till mig direkt:

Johan Runeson

076-8085246

johan.runeson@swipnet.se

Fältbiologernas motto: Håll stövlarna leriga!

Fältbiologerna är Sveriges största förening för barn och ungdomar som är intresserade av natur och miljö. Fältbiologerna är en oberoende, ideell förening och verkar för ett hållbart samhälle, global rättvisa och god miljö.

www.fältbiologerna.se

STYRELSEN

Sekreterare

Maria Håkansson

Växjövägen 31
34261 Moheda

0472-70394

maria-hakansson@hotmail.com

Kassör

Elisabeth Ebbesson

Växjövägen 51
34234 Alvesta

0472-13411

bettanebbesson@hotmail.com

Bruno Bjärnberg

Droskvägen 16
34234 Alvesta

0472-10683

bruno.bjarnborg@telia.com

Per Darell

Rökesvens väg 14
34235 Alvesta

0472-12919

per.darell@kommun.alvesta.se

Postmottagare

Karin Sahlström

Marieberg
34234 Alvesta

0472-10637

karin.sahlstrom@swipnet.se

Lena Lillieblad

Skeppshult 2
34262 Moheda

0472-74125

lena.lilieblad@telia.com

Lena Johansson

Lekarydsvägen 21
34234 Alvesta

0472-10419

lena.ergo@minmail.net

Suppleant

Hans Gulliksson

Gåvetorp
34292 Alvesta

0472-40177

hans.gulliksson@energikontorsydost.se

Mats Runeson

Opparyd Råsgård
34253 Lönashult

0470-751066

mats@pratensis.se

Ann-Kristin Lundh

Almelund Benestad
34292 Alvesta

0472-13136

kia.strix@telia.com

Alvesta kommuns Vindkraftsplan

Text: Hans Gulliksson

Alvesta kommun har gjort ett förslag till vindkraftsplan för kommunen kopplat till att teknikutveckling och vindberäkningar har visat att vindförhållandena i Alvesta kommun på flera är håll goda för etablering av vindkraft. Det finns flera tekniska förutsättningar som avgör var vindkraftverken kan placeras. De verk som är aktuella idag är upp mot 150 meter höga och har en effekt på 2-3 MW. Att det blåser bra och att det går att ansluta verken till elnät och vägnät är nödvändiga förutsättningar för att verken ska fungera.

Utbyggnad av vindkraft kan innebära en utveckling av landsbygden då den med fördel kombineras med jord- och skogsbruk och ger enskilda markägare möjlighet till alternativ användning av sin mark och extra inkomster. Vindkraftverk kan också medföra störningar på växt- och djurlivet. Noggranna undersökningar ska göras inför varje enskilt projekt för att se till att inte människor och miljön tar skada, och för att de mest lämpliga placeringarna ska hittas. Skogen är ur upplevelsesynpunkt generellt bättre för etablering av vindkraft än jordbruksområden. Detta beror framförallt på att skogen gör vindkraftverken mindre framträdande.

Avvägningar mellan vindkraftsutbyggnad och allmänna intressen måste göras där de inte kan kombineras. I vindkraftsplanen görs ställningstagandet att områden av riksintresse som innehåller värdefulla naturmiljöer, kulturmiljöer samt värdefulla områden för rörligt friluftsliv, fritid och rekreation, har så höga värden att de inte är lämpliga för etablering av vindkraft

Vindkraftsplanen redovisar också hur vindkraftsetableringar ska förhålla sig till sjöar, täktverksamheter, luftledningar, infrastruktur, och försvarets intressen. I Alvesta kommun finns även ett riksintresse för vindbruk. Riksintressets gränser är oklara och måste studeras närmare utifrån lokala förutsättningar. Utifrån ställningstaganden i planen föreslås prioriterade områden för vindkraft, möjliga områden för vindkraft samt olämpliga områden för vindkraft i kommunen. Planen föreslår även riktlinjer som ska tillämpas vid etablering av vindkraft. Se bilagd karta på baksidan

I de prioriterade områdena för vindkraft bör det inte etableras annan markanvändning eller anläggningar som inte går att förena med vindkraften. De prioriterade områdena består av områden med skogsmark där det blåser bra. Områdena är avgränsade utifrån de buffertar för bostadshus, tätortsutveckling och allmänna intressen som anges i planens ställningstaganden.

I de möjliga områdena finns motstående intressen som måste vägas noggrant mot varandra och vindkraften ges inte automatiskt företräde. Andra värden och intressen gör i praktiken att det är begränsade delar inom de möjliga områdena som är lämpliga för vindkraft.

I områden som är olämpliga för vindkraft anser kommunen att vindkraft inte ska tillåtas.

Vindkraftsplanen kommer att användas som underlag i den fysiska planeringen och vid bygglovgivning, miljönämnan och miljötillstånd.

Vindkraften ger inga utsläpp och är en förnyelsebar energikälla. Med rätt placering och utformning av verken är vindkraft en miljövänlig energikälla. Naturskyddsföreningen i Alvesta har yttrat sig kring denna vindkraftsplan som du ser nedan.

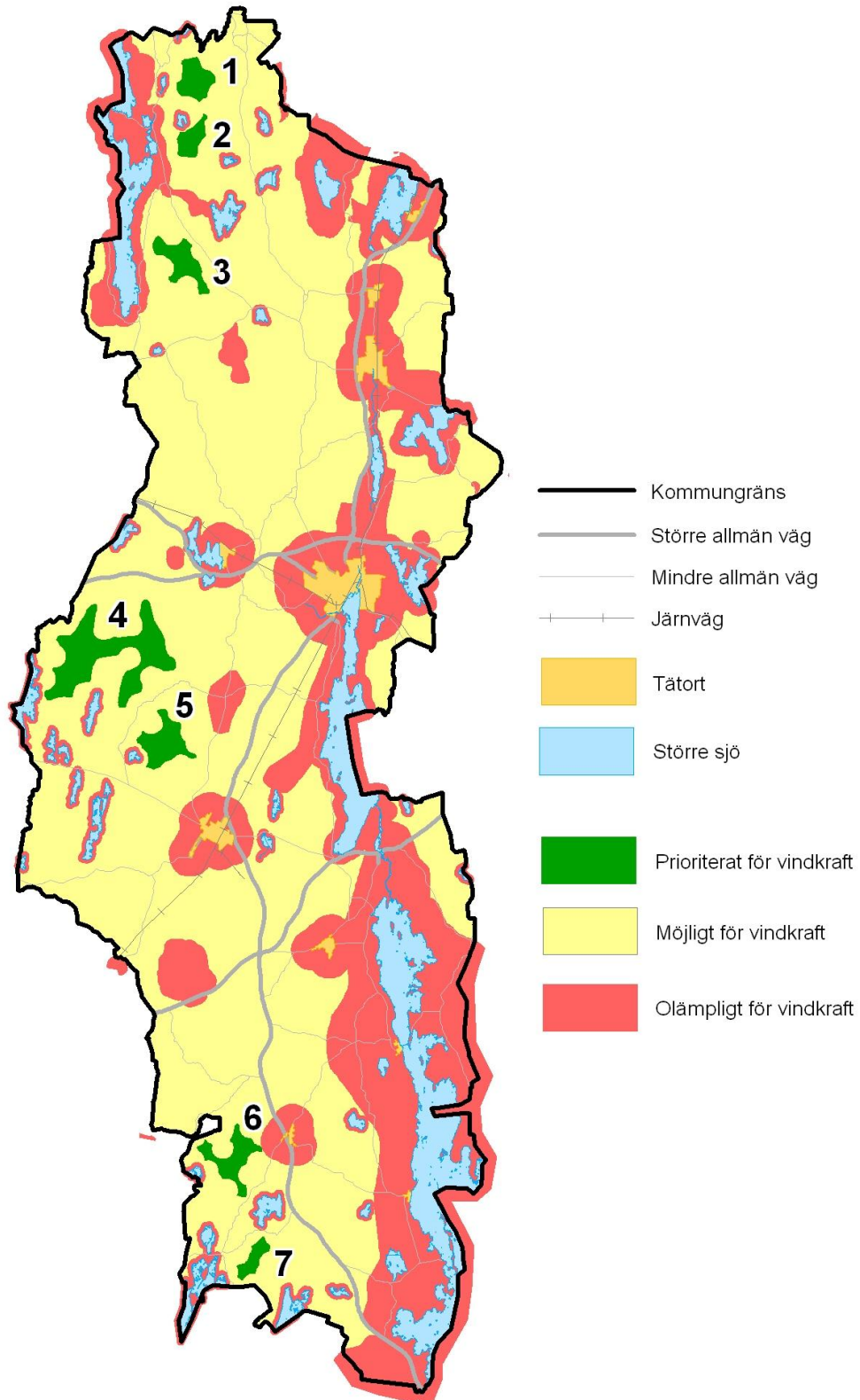
Föreningens yttrande angående Vindkraftsplanen

Synpunkter: Nedan anges i punktform några mer konkreta synpunkter.

- Allmänt sett är planen mycket bra och genomarbetad m.h.t. de olika delarna som bör beaktas. Teknikinformation är gjord på ett bra och pedagogiskt sätt
- Vi ser dock gärna att fördelarna med vindkraft som förnybar elenergi lyfts fram ytterligare och särskilt med hänvisning till den energiplan som finns för Alvesta och där förnybar energianvändning ska stimuleras och att Alvesta kommun ska vara fossilbränslefria på sikt och att andelen lokalt/regionalt producerad el i kommunen ökar.
- Vi ser en tendens till att ”leta problem” med vindkraft i bakgrundsarbetet men ser dock att de olika ställningstaganden som gjorts pekar på rimliga åtgärdsförslag. Vindkraften är en resurs såväl energimässigt, del i regional och lokal utveckling, sysselsättning på ett hållbart sätt. Flera av dessa aspekter lyfts också fram på ett bra sätt.
- Vi föreslår också att kommunen, inte bara vindkraftsbolagen, på ett aktivt sätt arbetar för att få delaktighet från kommunens medborgare vid etablering av vindkraft.
- Området som pekats ut som riksintresse för vindbruk av Energimyndigheten avspeglar sig inte i det förslag till etableringar för vindkraft som föreslås. Detta bör även framgå av karta i figur 24.

Naturskyddsföreningen i Alvesta är allmänt mycket positiva till den vindkraftsplan som utarbetats i Alvesta kommun. Det är för vår del svårt att ha detaljsynpunkter på de föreslagna prioriterade områdena. Vi ser dock att den öppning som ges genom att ha ett större område som möjligt för vindkraft med

särskild prövning från fall till fall skapar en flexibilitet. Vi ser med glädje fram emot en aktiv utveckling av vindkraften

Karta med förslag på prioriterade, möjliga och olämpliga områden för vindkraft

*Solskensöga ser på dig,
solskens famn dig vagnar.
Snart blir grönt på solens stig,
och var blomma flaggar.
Än en liten solskensbön:
vide liten blir så grön.
Solskensöga ser dig.
Solskensfamn dig vagnar.
” Videvisan ”*

Var med och påverka de stora miljöfrågorna

Naturskyddsföreningen är en ideell miljöorganisation. Vi sprider kunskap, kartlägger miljöhot, skapar lösningar samt påverkar politiker och myndigheter såväl nationellt som internationellt. Dessutom står vi bakom världens tuffaste miljömärkning Bra Miljöval.

Bli medlem genom att fylla i formuläret på hemsidan www.naturskyddsforeningen.se eller SMS:a ”MEDLEM” till 72900. Medlemskapet kostar 24 kr/mån eller 295 kr/år. Är du under 26 år kostar det 16 kr/mån eller 195 kr/år (då ingår även medlemskap i Fältbiologerna). För hela familjen kostar det 30kr/mån eller 365 kr/år.

Du gör en viktig insats för miljön genom att bli medlem

FÄLTBIOLOGERNA

Naturskyddsföreningen
Alvesta